

варени съ нишсци, бърдила, скрипци, разбои и всъкакви женски потрѣби, които се намиратъ въ кѫщи, а кираджийтѣ, които карали конетѣ, били върцали (влашки цигани), съ парцалосани дрехи и съ сѫщински черни цигански лица. Като вървели, вървели, на най-последния конь имало една жена покачена на вседелие (върху товара отгоре), съ страшно лице, съ разпусната презъ плеши коса и чудно дълги ржце, въ дѣсната отъ които държала една строшена коса. „Седи съсь здраве, Коста“, му реклѣ разплетената жена. „Здраве да имашъ, жено, отговорилъ баща ми; току азъ непознавамъ коя си ти що ми казвашъ името“. — „Гиди, синко, какъ нѣма да те познавамъ, когато съмъ те бележила по плешката. Ама азъ съмъ чумата, току отъ сега вече нѣма да работя въ тая земя; ето коя съмъ синко Коста“, му рекла тя и си отминала по кервана. До като гледаль татко и приказвалъ съ чумата, майка ми и другите кѫщи спяли и не го осетили кога е излязълъ на двора. На връщане бутналъ да затвори портата и чула сестра ми Дафа, какъ тя се тропнала, рипнала отъ постелята и вижда, че дето лежалъ татко ми го нѣмало, изтърчала на дворъ, причакала го и го прибрала въ кѫщи, а той й казалъ какво е видѣлъ и чулъ. И отъ него денъ вече не се чуло чума да хване нѣкого въ коя и да е кѫща.

НАВИ (НАВЯЦИ)

Споредъ едни, навитѣ биле три жени, които спохождали лехуситѣ. Други пѣкъ казватъ, че това били голи и голѣми, колкото едно орле пилци, представляващи духовете на умрѣли некръстени деца, които хвърчать съ писъкъ по въздуха, диряйки майките си. Щомъ намерятъ нейде жена насъкоро родила, тѣ ѝ земали най-напредъ свѣстъта, отъ което често последвала и смъртъта имъ. За да предпазятъ лехуситѣ отъ нави, не ги пущатъ нощемъ да излизатъ навънъ изъ кѫщи и веднага следъ рожбата ги забикалятъ съ катраница и глава червенъ лукъ, набучена на желѣзно шило, които стоятъ постоянно при тѣхъ; лехуситѣ отхапвали по-малко отъ лука до като го изедатъ.

Нѣкои баби-акушерки правятъ и различни баяния съ лехуситѣ, едно отъ които, напримеръ е, да ги ка-